

تصادف بدون گواهینامه قتل عمد است؟

بر خلاف آنچه در جامعه رایج شده است تصادف منجر به فوت در صورت نداشتن گواهینامه، قتل عمد نیست اما در این شرایط فرد مقصر به حبس از ۶ ماه تا ۳ سال و پرداخت دیه محکوم می شود که در این صورت بیمه دیه را پرداخت و سپس از راننده مقصر آن را دریافت می کند. همچنین دادگاه می تواند فرد مقصر را تا ۵ سال از رانندگی محروم کند.

فرار مالیاتی چه مجازاتی دارد؟

اگر شخصی مرتکب فرار مالیاتی شود در قانون برای او مجازات‌های مختلفی در نظر گرفته شده است. این مجازات شامل حبس بیش از ۶ ماه تا ۲ سال، جزای نقدی بیش از ۲ میلیون تا ۸ میلیون، شلاق از ۳۱ ضربه تا ۷۴ ضربه، محرومیت از حقوق اجتماعی برای مدت بیش از ۶ ماه تا ۵ سال و انتشار حکم محکومیت قطعی در رسانه‌ها می‌شود.

باشگاه و کلا

آگاهی از مسائل حقوقی به پیشگیری از وقوع بسیاری از جرائم و حوادث ناخوشایند کمک می کند. در این صفحه با کمک گروهی از بهترین و کلا و حقوق دانان دادگستری به سوالات روز حقوقی شما پاسخ می دهیم.

آیا تکدی گری جرم است؟

محمدرضا کیویکی
وکیل دادگستری

تکدی گری یا همان گدایی کردن نوعی انحراف اجتماعی است که از دیدگاه برخی جامعه‌شناسان معاصر، در حال حاضر گدایی فعالیتی سازمان یافته است که به کار کردن ترجیح داده می شود و سودجویان با سوءاستفاده از احساسات و عواطف آحاد جامعه و طعمه قرار دادن کودکان و زنان و بعضاً بیماران و معلولان (عمداً ساختگی) بدون هیچ رنج و زحمتی اموال و جوهری را تصاحب می کنند. این نوع تکدی را تکدی آشکار می گویند. در مقابل تکدی پنهان نیز وجود دارد. در تکدی پنهان به شکل مخفی و به تصور غلط مرتکبان، آبرومندان به استفاده از ساده لوحی برخی از مردم اموال ایشان را تصاحب می کنند. به عنوان مثال اقدامات مرتکبان دعانویس، فالگیران، کولی ها، کف بینان، بندبازان و... مصداق تکدی گری پنهان است.

در قانون مجازات اسلامی تکدی گری جرم انگاری شده است. بر اساس ماده ۷۱۲ قانون مجازات اسلامی هر کس تکدی یا کلاشی را پیشه خود قرار داده باشد و از این راه امر معاش کند یا ولگردی نماید به حبس از یک تا ۳ ماه محکوم خواهد شد و چنانچه با وجود توان مالی مرتکب عمل فوق شود علاوه بر مجازات مذکور همه اموالی که از طریق تکدی و کلاشی به دست آورده است مصادره خواهد شد.

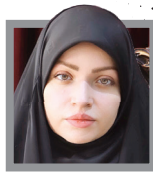
همچنین مطابق ماده ۷۱۳ هر کس طفل صغیر یا غیر رشیدی را وسیله تکدی قرار دهد یا افرادی را به این امر بگمارد به ۳ ماه تا ۲ سال حبس و استرداد همه اموالی که از این طریق به دست آورده است محکوم خواهد شد.

علت وقوع تکدی گری را می توان به عوامل اقتصادی، فرهنگی، روانی و اجتماعی منتسب کرد که هر یک از عوامل فوق نیازمند تحلیل و بررسی دقیق است که با توجه به گسترش این موضوع ضرورت دارد همه مسئولین مرتبط به شکل منسجم ورود کنند و این پدیده ناپسند را کم رنگ و از چهره میهن پاک کنند و چنانچه اقدامی عملی در کنترل این معضل اجتماعی انجام نپذیرد شاهد وقوع و زایش جرائم دیگری خواهیم بود که امنیت جامعه را به مخاطره خواهد انداخت.

شیوه های تکدی آشکار؛ متکدیان سازمان یافته برای رسیدن به مقاصد خود از احساسات مردم نهایت سوءاستفاده را می کنند. برخی از شیوه ها مانند تظاهر به معلولیت و سوءاستفاده از کودکان بی گناه یا خوراندن داروهای خواب آور، پوشیدن البسه مندرس و کهنه برای خود یا خردسالان معصوم و روش های دیگر که خود نیازمند اطلاع سانی جدی است.

اما چه اقداماتی باید انجام داد؟ همانگونه که گفته شد این پدیده کاملاً سازمان یافته است و برای مقابله با آن لازم است از اقدامات سلیقه‌ای و فردی یک نهاد و یا یک سازمان پرهیز شود بلکه باید تشکیلاتی با حضور همه اداره ها و سازمان های مرتبط در نظر گرفته شود تا با بررسی همه جوانب اعم از قضایی، انتظامی، امنیتی و اجتماعی این پدیده بدو کنترل و سپس محو شود. اهمیت برنامه ریزی دقیق جهت کنترل این معضل از آنجا آشکار می شود که این جرم به ظاهر عادی و بدون خطر، آستان بسیاری از جرائم مثل سرقت و قاچاق مواد مخدر و اعتیاد و... است. از سویی اطلاع رسانی بموقع نیمی از رسیدن به هدف است.

جرائم بانکی و خلایق قانونی

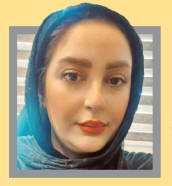
زینب ریاضتی
وکیل دادگستری
و عضو هیأت علمی دانشگاه

جرائم بانکی یکی از مهم ترین مصادیق جرائم اقتصادی هستند. اگر چه در قوانین و مقررات عبارت «جرم بانکی» به چشم نمی خورد اما این جرائم که با تبادلات پولی و مالی همراهند واجد اهمیت بسیار بوده و در حوزه های متعددی مورد بحث و بررسی قرار می گیرند و منشأ اثرند.

منظور از عملیات بانکی وفق مقررات و واسطه گری میان عرضه کنندگان، متقاضیان وجوه و اعتبار و ارائه خدمات بانکی همچون گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه های بانکی است و عملیات بانکی به ۳ دسته کلی تجهیز منابع یا قبول سپرده اشخاص، تخصیص منابع یا اعطای وام و تسهیلات و ارائه خدمات بانکی نظیر گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه های بانکی تقسیم می شود که تشخیص آن نیز با شورای پول و اعتبار است. بدین ترتیب مصادیق جرائم بانکی عبارت از ۳ دسته است. نخست جرائم در حوزه تأسیس بانک و اشتغال غیر مجاز به عملیات بانکی مانند تأسیس غیر مجاز بانک، اشتغال غیر مجاز به عملیات بانکی، عدم رعایت مقررات پولی بانکی کشور به رغم اخذ مجوز از بانک مرکزی یا استفاده غیر مجاز از نام بانک توسط مؤسسات مالی و اعتباری که هر سه در بند ب ماده ۴۲ قانون پولی و بانکی کشور ذکر شده است.

گروه دوم جرائم ارتكابی در حوزه تجهیز و تخصیص منابع پولی است. وفق قوانین و ضوابط موجود پرداخت هر گونه وام و تسهیلات بانکی منوط به اعتبار سنجی صحیح مشتری، تعیین درجه اعتباری آنها یا به تعبیری رعایت بهداشت اعتباری است. از این رو جرائم خیانت در امانت، اختلاس، اهمال منتهی به تضییع اموال دولتی، کلاهبرداری، تحصیل مال از طریق نامشروع، ربا و پولشویی و اختلال در نظام اقتصادی به عنوان مهم ترین جرم بانکی در این گروه قرار دارند. گروه سوم جرائم ارتكابی در حوزه خدمات بانکی است. ارائه خدمات بانکی علاوه بر واسطه گری مشتمل بر ارائه خدمات ارزی، صدور و قبول انواع چک های بانکی، صدور چک های رمزدار بین بانکی، وصول چک ها و بروات مشتریان به عهده سایر بانک ها، صدور انواع کارت های الکترونیکی، گشایش اعتبارات اسنادی و صدور ضمانتنامه های بانکی و... است که ابزار های پرداخت بین المللی، به ویژه اعتبار اسنادی محمل ارتكاب انواع تقلب و وقوع جرائم بانکی می شود و بخش مهمی از جرائم بانکی مرتبط به اعتبارات اسنادی و ضمانتنامه های بانکی و نقض ضوابط و مقررات بانکی در اخذ این اسناد است. پرونده کلان فساد ۳ هزار میلیاردی مربوط به گروه مه آفرید خسروی که به عنوان یکی از مهم ترین جرائم بانکی در سالیان اخیر مطرح شده نیز جرمی است که در بستر تقلب اعتبار اسنادی رخ داده بود و نهایتاً منجر به اعدام مه آفرید خسروی شد اما به جهت خلأ قانون نگداری همه اعتبارات اسنادی که تقلب و جعلی بودن آن محرز شده بود به موجب احکام حقوقی شعب متعدد دادگاه وصول شد و بانک شاکای با وجود موفقیت در پرونده کیفری محکوم به پرداخت شد که این موضوع ناشی از خلأ قانون نگداری است.

چطور از پزشکان خطای شکایت کنیم؟

سونیا سلطانی
دکتری حقوق کیفری

پزشکان به عنوان شهروند مانند دیگر اعضای جامعه در برابر اعمال و رفتار خویش مسئول هستند و در صورت ارتكاب اعمال خلاف قوانین و مقررات مجرم شناخته شده و مجازات می شوند. اما علاوه بر جرائم عمومی، برخی از جرائم در صورتی برای فرد مسئولیت کیفری به همراه دارد که مرتکب آن جرم پزشک باشد. به این جرائم در اصطلاح حقوقی مسئولیت کیفری پزشکان گفته می شود.

شرایط احراز قصور پزشکی چیست؟

در قانون کیفری اصل بر این است که پزشک مرتکب هیچ گونه غفلت و کوتاهی نمی شود. بنابراین چنانچه شخصی ادعایی مبنی بر قصور پزشکی داشته باشد می باید ادله و مدارکی قوی برای اثبات ادعای خود مبنی بر بی احتیاطی و بی مبالاتی پزشک ارائه دهد.

در شرایط احراز قصور پزشکی ادله و مدارک ارائه شده به دادگاه شامل پرونده های پزشکی تصاویر ناحیه آسیب دیده قبل از انجام عمل و بعد از آن (به ویژه در قصور پزشکی در عمل زیبایی) دفترچه درمانی و نسخه تجویز شده و هزینه های پرداختی به پزشک می شود.

پس از اثبات قصور پزشکی پزشک به پرداخت دیه محکوم می شود که میزان آن بستگی به نوع و میزان آسیب و عارضه ای که بیمار دچار آن شده دارد. در بعضی از موارد با توجه به نوع قصور و شدت آن تخلف انتظامی پزشک مطابق با قوانین سازمان نظام پزشکی مورد رسیدگی قرار می گیرد و علاوه بر پرداخت دیه به توبیخ کتبی به همراه درج در پرونده نیز محکوم می شود.

مجازات قصور پزشکی

بر اساس ماده ۴۹۵ قانون مجازات اسلامی، هرگاه پزشک در معالجاتی که انجام می دهد، موجب تلف یا صدمه بدنی شود، ضامن دیه است مگر آنکه عمل او مطابق مقررات پزشکی و موازین فنی باشد یا اینکه قبل از معالجه برائت گرفته باشد و مرتکب تقصیری هم نشود و چنانچه اخذ برائت از مریض به دلیل نابالغ یا مجنون بودن او، معتبر نباشد و یا تحصیل برائت از او به دلیل بیپوشی و مانند آن ممکن نشود، برائت از ولی مریض تحصیل می شود.

مفهوم این ماده قانونی به زبان ساده یعنی پزشکی که مرتکب یکی از انواع قصور پزشکی شده است باید دیه بپردازد. مقدار دیه را کارشناسان قضایی متناسب با خسارت وارده شده پرداخت شد که این موضوع ناشی از خلأ قانون نگداری است.

تعیین می کنند. همچنین به موجب تبصره یک این ماده هم در صورتی که قصور یا تقصیر پزشک اثبات نشود پزشک اصطلاحاً ضامن نیست و مجازات نمی شود. بر اساس ماده ۴۹۶ همین قانون اگر پزشک به پرستار یا کادر درمان برای مداوای بیمار دستورات خاصی بدهد که موجب مرگ بیمار یا آسیب جسمی او شود، ضامن است و باید دیه بپردازد. با وجود این مواقعی که بیمار یا پرستار بداند دستور پزشک اشتباه است ولی به آن عمل کند پزشک مسئولیتی ندارد.

در ماده ۱۶ قانون مجازات اسلامی هم از مجازات قصور پزشکی منجر به فوت صحبت شده است. حکم قصور پزشکی منجر به فوت بیمار علاوه بر محکومیت پزشک به پرداخت دیه کامل یا به میزان نقض محکوم خواهد شد و حتی می تواند موجب محکومیت به حبس نیز شود. زیرا طبق ماده ۱۶ قانون مجازات اسلامی در صورتی که قتل غیر عمد به واسطه بی احتیاطی یا بی مبالاتی یا اقدام به امری که شخص در اینجا پزشک در آن مهارت نداشته رخ دهد موجب محکومیت مرتکب به حبس از یک تا ۳ سال خواهد شد.

در آیین نامه انتظامی، رسیدگی به تخلفات صنفی و حرفه ای شاغلان حرفه های پزشکی و وابسته هم برای قصور پزشکی مجازات هایی تعیین شده است. بر اساس ماده ۱۳ آیین نامه، شاغلان حرفه های پزشکی و وابسته باید طبق موازین علمی، شرعی و قانونی و نظامات دولتی صنفی و حرفه ای انجام وظیفه کرده و از هر گونه سهل انگاری در انجام وظایف قانونی بپرهیزند. اگر پزشکی به مقررات این ماده عمل نکند، ممکن است به توبیخ کتبی با درج در پرونده نظام پزشکی و نشریه نظام پزشکی محل یا الصاق رای در تابلوی اعلانات نظام پزشکی محل محکوم شود.

حال با توجه به مطالب فوق در صورتی که اطمینان داریم پزشک دچار تقصیر شده چطور باید از پزشک بابت قصور پزشکی شکایت به عمل آورد؟ در مرحله تنظیم شکواییه نخستین قدم است. مرحله شورای حل اختلاف، در پی آن می آید. ارجاع امر به پزشک قانونی مرحله بعدی است. طرح مسئله در کمیسیون های تخصصی نیز از الزامات این مراحل است. گام بعدی طرح شکایت در مراجع قضایی است. پیگیری شکایت در دادسرا و دادگاه ذات یک پرونده کیفری پزشکی است. مرحله ادای توضیحات شاکای و وارد شدن اتهام به پزشک به عنوان متهم و ابلاغ وقت رسیدگی به طرفین و صدور کیفرخواست علیه پزشک به عنوان متهم و دفاعیات در دادگاه و صدور حکم جملگی از مراحل رسیدگی قضایی به شکایت بیمار از پزشک است.